

Το μυστήριο της μετανοίας κατά τον Όσιο Πορφύριο (Αθηνά Σιδέρη, Κοινωνική Λειτουργός)

/ [Πεμπτούσία](#)

Σεβαστοί πατέρες, αδελφοί μου και αδελφές μου.

Είναι πολύ μεγάλη χαρά που επικοινωνώ και πάλι μαζί σας, στο χώρο αυτό που τόσο ευλαβούμαι και ευλαβούμεθα όλοι. Είμαι βέβαια γι' αυτό. Στον Ιερό Ναό του Αγίου Δημήτριου, τον άγιο Δημήτρη μας, το δυνατό μας άγιο, που μας παραστέκεται κάθε φορά που θα τον φωνάξουμε. Ευχαριστώ πάρα πολύ τον Παναγιώτατο που με την ευχή του βρίσκομαι εδώ, ευχαριστώ και τη συντονιστική επιτροπή και όσους εργάστηκαν για αυτή την υπέροχη ημερίδα, που όντως αναφέρεται στη μετάνοια.

Ο Άγιος Πορφύριος έδινε πολύ μεγάλη σημασία στη μετάνοια. Πάρα πολύ μεγάλη σημασία στο μυστήριο της εξομολογήσεως και απλά και όμορφα έλεγε ότι «ο χριστιανός πρέπει να καθαρίζει την ψυχή του και τα έσω του, όπως ακριβώς ο ιερέας καθαρίζει το δισκοπότηρο μετά την κατάλυση». Εκτιμούσε πάρα πολύ αυτό το μυστήριο, γιατί όπως κι ο ίδιος είχε διαγνώσει και πίστευε, το μυστήριο της μετανοίας και της εξομολογήσεως είναι η συνάντησις του Ανθρώπου με το Θεό. «Δεν υπάρχει ανώτερο πράγμα από αυτό που λέγεται μετάνοια και εξομολόγηση», έλεγε. Αυτό το μυστήριο είναι η προσφορά της αγάπης του Θεού στον άνθρωπο. Με αυτό τον τέλειο τρόπο απαλλάσσεται ο άνθρωπος από το κακό. Πηγαίνουμε, εξομολογούμαστε, αισθανόμαστε τη συνδιαλλαγή μετά του Θεού και μετά έρχεται η χαρά μέσα μας και φεύγει η ενοχή, δίνει δύναμη στη φωνή της συνειδήσεως, την καλλιεργεί, ούτως ώστε σε όποιο επόμενο παράπτωμα πέφτουμε να έχουμε τη φωνή της να μας ελέγχει.

Στην ορθοδοξία δεν υπάρχει αδιέξοδο·είναι γεγονός. Το ακούσαμε και από τον πατέρα Γερβάσιο που μας κατέθεσε τις εκλεκτές εμπειρίες από έναν ιδιαίτερο κόσμο, τον κόσμο των φυλακών. Δεν υπάρχει αδιέξοδο, λοιπόν. Γιατί; Γιατί υπάρχει η εξομολόγησις. Η εξομολόγησις πρέπει να είναι η έγνοια μας. Εάν θέλουμε να απελευθερωθούμε από τα δεσμά της αμαρτίας, όποια κι αν είναι αυτή, -ακούσαμε και τους άλλους ομιλητές να καταθέτουν φοβερές καταθέσεις μέσα από την Παλαιά Διαθήκη, όπως ο Σεβασμιώτατος μας μίλησε για τη μετάνοια της Παλαιάς Διαθήκης- είναι το μέσο εκείνο που μας απελευθερώνει και μας δίνει φτερά να αντιμετωπίσουμε την όποια κατάσταση, την όποια δυσκολία, τον όποιο προβληματισμό. Γιατί; Γιατί νιώθουμε δυνατοί, καθαροί και αυξάνει η αγάπη μας και η εμπιστοσύνη μας στον Θεό Πατέρα, αναγνωρίζουμε τη θυσία του Υιού του και Αδελφού μας που μας έκανε συγκληρονόμους της ουρανίου βασιλείας.

Εξομολόγηση, αδελφοί μου. Εξομολόγηση, όχι για χθες, για σήμερα. Ούτε για αύριο. Προσέξτε το αυτό, ο γέροντας το τόνιζε. Επειδή ο αντικείμενος χρησιμοποιεί το παρόν και μας κλέβει τον παρόντα χρόνο και μας μεταθέτει στο αύριο, πρέπει να έχουμε τέτοια εγρήγορση μέσα μας που πραγματικά να δονούμεθα και να είμαστε συνεχώς άγρυπνοι και να μην την αναβάλλουμε, με κανένα εμπόδιο, ό,τι και να 'ναι αυτό.

Τρέχουμε να καταθέσουμε την αμαρτωλότητά μας. Βλάψαμε τον άντρα μας, το παιδί μας, τον αδελφό μας, το συγγενή μας; Είπαμε κακό λόγο αντί να στάζει το στόμα μας μέλι; Ρίξαμε πετράδια στον αδελφό μας που μέσα είχαν φθόνο, ζήλια;

Απ' όλα υποφέρουμε, αδελφοί. Κι όποιος πει ότι δεν έχω τέτοια συναισθήματα, τέτοια πάθη ψεύδεται. Και πρώτη εγώ. Ψευδόμεθα. Όλοι έχουμε μέσα μας πάθη. Αυτά τα πάθη, πότε θα τα βγάλουμε αδελφοί μας; Που θέλουμε να συνηγορήσουμε σε ένα πολύ ωραίο έργο που κάνει ο αδελφός μας, σε μία πολύ ωραία επιχείρηση ή σε μία ωραία διατριβή που κάνει ένας φοιτητής και του λέμε «Μπράβο, συγχαρητήρια!», αλλά και προσθέτουμε τη δική μας μειονεξία σε αυτή την πρόοδο του αδελφού μας. Πόσο λεπτό πράγμα είναι αυτό. Προσθέτουμε ένα «αλλά». Τι λέμε; «Η αδελφή μου, η Μαρία, η Βαρβάρα τι καλές γυναίκες!»· το λέμε. Όταν ακούσουμε όμως συνάδελφο να εγκωμιάζει τον αδελφό μας, εμείς είμαστε έτοιμοι και φτιάχνουμε στο λογισμό μας να προσθέσουμε ένα «αλλά», αυτό το «αλλά» το αγνοούμε και δεν το εξομολογούμεθα.

Έλεγε ο γέροντας στη συνεργασία μας. «Κόρη», -4 η ώρα το πρωί-η ψυχή του Γιάννη, η ψυχή της Βαρβάρας, ή οποιουδήποτε, γιατί έβλεπε τις ψυχές να ανεβαίνουν κεκαθαρμένες στον ουρανό, χαιρότανε και μου 'λεγε. «Λευκά περιστέρια ανεβαίνουν σήμερα στον ουρανό, κόρη μου! Άντε, καλή μετάνοια, καλή απολογία και στα δικά μας!» Και το 'λεγε και το πίστευε και μου μετέδιδε αυτή τη χαρά. Και το χρησιμοποιώ σήμερα κι εγώ και το λέγω.

«Καλή μετάνοια, καλή απολογία, και στα δικά μας!»· Όταν πάω σε πενθούντες, αυτό τους λέω. Πρέπει να καταλάβουμε ότι δεν γνωρίζουμε την ώρα που θα καταθέσουμε την ψυχή μας. Πότε; Ξέρουμε πότε θα 'ρθει η ώρα μας; Όχι. Αυτό να το 'χουμε κάθε μέρα στη μνήμη μας για να μην αναβάλλουμε την εξομολόγηση μας. Άλλες φορές, «κόρη μου», έκλαιγε. Πολλή προσευχή. «Δυστυχώς φεύγει αμετανόητη η ψυχή. Τι απολογία θα δώσω ο φτωχός, εγώ ο Πορφύριος;» Έβλεπε τις ψυχές πώς ανέβαιναν· αν πήγαιναν καθαρές ή αν ήταν μη καθαρές, αμετανόητες και πονούσε. Είναι σοβαρό το θέμα, αδελφοί μου. Μην αναβάλλουμε την εξομολόγηση.

Και προσέξτε δεν πάμε στην εξομολόγηση για να πούμε τα των άλλων. Πάμε για να πούμε τα δικά μας πάθη, τις δικές μας αμέλειες, τα δικά μας σφάλματα. Αυτό πρέπει να προσέξουμε. Και να ευχόμαστε όλοι οι αδελφοί μας να γονατίζουν κάτω από το πετραχήλι. Μου κατέθεσε πρόσφατα μία κυρία την εξομολόγηση της· γιατί μου έλεγε τα προβλήματά της, τα πάντα. «Μα δεν έχεις πνευματικό, καλή μου; Πήγαινε στον πνευματικό σου, γονάτισε σε ένα πετραχήλι». Μου λέει: «Δεν έχω κάνει και τίποτε. Ούτε σκότωση, ούτε έκλεψα, ούτε». «Μα δεν είναι αυτό. Δεν είναι αυτό. Αυτό που νιώθεις τώρα. Να πας να του το πεις. «Πατέρα ήρθα να γονατίσω στο πετραχήλι. Χωρίς να ξέρω τι να σας πω. Γιατί νομίζω ότι είμαι πολύ καλή». Αυτό να του πεις, είναι εξομολόγησις αυτό». Μας βάζει ο αντικείμενος ότι είμαστε πολύ καλοί, αυτό να πάτε να πείτε. Γονατίζω, γιατί μέσα μου νιώθω ότι είμαι πολύ καλή. Και πώς είμαστε καλοί. Και τι μου λέει η κυρία. Πήγε να εξομολογηθεί. Δεν το κατάλαβε τον πνευματικό, όμως. «Εγώ πήγα να του πω τα βάσανά μου που περνάω από το περιβάλλον μου, εκείνος σηκώθηκε μου έριξε το πετραχήλι επάνω μου και διάβασε μία ευχή συγχωρητική υπέρ εκείνων που με πονούν. Στο τέλος του

λέω,»πάτερ, γιατί εμένα δεν μου συμπεριλάβατε το όνομα;»». Της λέει « πρόσεξε καλή μου, θα 'ρθει η ώρα που θα σου διαβάσω. Δεν σου διάβασα συγχωρητική ευχή για σένα, σου διάβασα συγχωρητική ευχή για αυτούς που δια άλλης οδού φανέρωσες τις αμαρτίες τους. Να λοιπόν της λέει ήρθες εδώ να πεις τα παράπονα και για εκείνους πρέπει εγώ να προσευχηθώ. Όταν θα 'ρθεις να μου πεις τα δικά σου,.. θα σου διαβάσω συγχωρητική ευχή για τα δικά σου σφάλματα». Ειλικρινά, ναι, μ'άρεσε αυτό που άκουσα. Την είδα,ήρθε σε μια περιουλλογή και τώρα βρισκόμαστε, κάνουμε σε μερικά μαθηματάκια, να βρούμε τι έχει·να γράφει, να μελετήσει, της δίνω τα βιβλία, για να μάθει πώς να εξομολογείται. Κι αυτό ήταν μία ευλογία του Γέροντος, που μου είχε δώσει, το πώς θα διδάσκουμε το διπλανό μας, πώς θα εξομολογείται. Γιατί είναι κι εκείνο, μια ευστροφία· όχι ευστροφία δικιά μας, «ένα μάθημα που μας έρχεται από τον ουρανό» έλεγε ο Γέροντας. «Δεν ξέρω Θεέ μου να εξομολογούμαι. Δεν ξέρω». Έτσι καθαρίζουμε,αδελφοί μου,τις ψυχές μας.

Πήγα στο γέροντα μία κυρία που κοιμήθηκε ο άντρας της και είχε πολύ πόνο. Πήγαμε και μου λέει ο γέροντας«Δεν θα φύγεις απ' το κελί.Κάθισε στην Παναγία». Κοιτούσε η κυρία, του είπε τον πόνο της και περίμενε ότι ο γέροντας θα την παρηγορούσε με τα συνήθη λόγια που λέμε εμείς οι άνθρωποι. Και της λέει:« Καλή μου, άσε τον άντρα σου. Ο σύζυγός σου ανέβηκε στον ουρανό κεκαθαρμένος, έχοντας λάβει τα μυστήρια της εκκλησίας. Ήταν ελεήμων», πράγμα που δεν το 'ξερε η σύζυγος. «Θέλω τώρα εσύ να μπεις σε έναν αγώνα. Πρέπει πάση θυσία να σώσεις τους γονείς σου. Οι γονείς σου βασανίζονται. Κι όταν έρθει η ώρα η καλή να πας στον ουρανό, θα έχεις μία αιώνια στενοχώρια». Έμεινε. «Μα οι γονείς μου έχουν πεθάνει χρόνια». «Ε τι σημασία έχει; Οι άνθρωποι αναζητούν τις προσευχές σου για να τους λυτρώσεις. Εσύ θα την αναλάβεις αυτή την ευθύνη, εις αιωνία μνήμη του συζύγου σου». Και όντως, της υπέδειξε, έδειξε το δρόμο.Βέβαια, άρχισε να πηγαίνει πιο τακτικά στο γέροντα και μαθήτευσε κοντά του, ώσπου της είπε ότι «δόξα σοι ο Θεός», ότι στα τρία χρόνια δροσίστηκαν οι ψυχές τους.

Άλλη περίπτωση. Επήγα μία κυρία επάνω για να συζητήσει το θέμα, μία δυσκολία που είχε. Δεν εξομολογούταν η κυρία· αυτό δεν το ήξερα εγώ. Και όταν μπήκε μέσα στο κελί, της λέει«Εξομολογείσαι;»Λέει «έχω χρόνια γέροντα να εξομολογηθώ. Έχω εξομολογηθεί 2 -3 φορές, δεν θυμάμαι».«Άκουσε να σου πω παιδί μου. Κακώς. Θα καθίσεις εδώ να μιλήσουμε. Έχεις όντως κάνει, τρεις εξομολογήσεις στη ζωή σου, την αλήθεια είπες, αλλά οι δύο είναι άκυρες. Δεν έχεις σβήσει τίποτε. Και μέσα σ' αυτές έχεις σοβαρές αμαρτίες». Και της υπέδειξε ότι δύο ήταν άκυρες, γιατί είχε παρασυρθεί από άλλες φίλες της και είχαν πάει σε μη αναγνωρισμένους κληρικούς που δεν είχαν αποστολική διαδοχή· της το αποκάλυψε ο γέροντας. Πόσο πρέπει να προσέξουμε, αδελφοί μου, να μην ξεστρατίζουμε. Να είμαστε μέσα στη

στράτα της εκκλησίας, αδελφοί μου. Και μέσα στους ιερείς τους γνωστούς μας, τους δικούς μας. Εκεί θα γονατίζουμε. Γι' αυτό χρειάζεται να υπάρχει μόνιμος πνευματικός, ο οποίος είναι σαν το καλό γιατρό που σου ελέγχει τις ασθένειες της ψυχής. Επέμενε ο γέροντας στη μετάνοια και για έναν μεγάλο και τρανό λόγο. Γιατί πίστευε ότι ηίασις της ψυχής από τις αμαρτίες μας, θεραπεύει τις ασθένειες μας, θεραπεύεται το σώμα μας.

Καταθέτω εμπειρία. Άρρωστη κυρία καρκινοπαθούσα, η οποία ήταν με το ρόγχο, δεν παρέδιδε ψυχή. Πήγα να την επισκεφτώ στο νοσοκομείο. Εκεί τη γνώρισα, στο νοσοκομείο. Τρέχω πάνω στο γέροντα, και λέω στενοχωρημένοι οι συγγενείς της δεν παραδίδει ψυχή,. Ο γιατρός μου είπε: «Άντε βρε κυρία Σιδέρη, φέρτε κανά παπά, δεν παραδίδει ψυχή η κυρία. Δεν έχουμε τίποτε άλλο εμείς να της δώσουμε». Πήγα στο γέροντα. Καθοδόν του τα 'λεγα. «Γέροντα, δεν ξέρω τίποτε. Τη λυπήθηκα. Δεν παραδίδει ψυχή μου είπαν οι δικοί της, ο γιατρός της». Και φτάνω πάνω, ο γέροντας ήξερε, 'έφτασα. Μπήκα μέσα, «έλα κόρη μου. Είδες; Πώς λαμβάνει υπόψη ο Θεός την προσευχή ημών των ανθρώπων; Η προσευχή είναι πολύ ισχυρό όπλο. Όταν προσευχόμαστε γι' αυτούς που δεν τον έχουν γνωρίσει, όταν προσευχόμαστε γι' αυτούς που δεν έχουν εξομολογηθεί έρχεται η στιγμή που ο ίδιος ο Κύριος αποκαλύπτεται μέσα στην ψυχή τους και τους σώζει, γιατί βλέπει ότι ήταν καλοπροαίρετος άνθρωπος, αλλά δεν είχε δώσει τη δέουσα σημασία στα καθήκοντα της τα χριστιανικά». Έκλαψε πάρα πολύ. Τόσο πολύ έκλαψε, που προσωπικώς φοβήθηκα μη μου πάθει κάτι. Και μου είπε «μη φοβηθείς, παιδί μου, τι θα δεις». Πράγματι, δεν ξέρω τι έγινε. Ο γέροντας, κοιμήθηκε; Λιποθύμησε; Έφυγε από το σώμα του; Δεν ξέρω. Άργησε πολύ. Όταν συνήλθε μου είπε: «Έλα! Ο Θεός θα της γιατρέψει τον καθολικό καρκίνο και θα της δώσει περίοδο χάριτος να τον γνωρίσει».

Κι έτσι έγινε αδελφοί μου. Η γυναίκα αυτή, η ετοιμοθάνατη, η καρκινοπαθούσα γυναίκα πήρε περίοδο χάριτος για επτά ολόκληρα χρόνια. Μεγάλωσε τα παιδιά της, αλλά πρωτίστως γνώρισε Θεό. Γνώρισε εξομολόγηση, τα μυστήρια της εκκλησίας, γνώρισε την αγάπη του, γνώρισε αυτή την ωκεάνια αγάπη του Θεού Πατρός, που πραγματικά της έδωσε τη χαρά να μετανοήσει, να εξομολογηθεί, να πλουτίσει μέσα στην ταπείνωση, γιατί όπως ομολογούσε η ίδια «είχα τη μύτη μου ψηλά, τόσο ψηλά που δεν μπορούσα να δω τον αδελφό μου». Και πραγματικά αυτή η γυναίκα πέταξε στον ουρανό την ώρα την καλή, όταν η ψυχή της ήταν λευκή.

Μας περιμένει ο Θεός με αγκαλιά, τα χέρια του απλωμένα, στην εξομολόγηση. Μια εξομολόγηση, μετά δακρύων. Τα δάκρυα θα μας πουν αν όντως εξομολογούμαστε σωστά. Τη Θεία Κοινωνία που θα λάβουμε κατόπιν εντολής του πνευματικού μας μετά δακρύων θα τη δεχτούμε. Έλεγε ο Γέροντας, «να παρακαλάτε να σας δώσει δάκρυα ο Θεός

». Δάκρυα όντως μετανόιας όχι συναισθήματος. Η περίοδος που βιώνουμε μας προσφέρεται με τα αναγνώσματά της που πραγματικά εκεί βρίσκουμε το θησαυρό της όντως μετάνοιας. Σας το εύχομαι μέσα από τη καρδιά μου, αδελφοί μου, «*καλή μετάνοια, καλή απολογία!*». Και μετά φόβου Θεού, πίστεως να προσερχόμαστε στο μυστήριο της ζωής.

Σας ευχαριστώ.